

## Usmeni dio ispit za poziciju službenika/ce za pitanja mladih

### 1. Na koji biste način osigurali svrsishodnu podršku radu omladinskih udruženja s područja općine?

Podrška radu sastoji se, između ostalog, u sljedećem: uključivanje u sva radna tijela koja se tiču mladih ljudi (komisije, stručna radna tijela i dr.), kao i u druga radna tijela ako je to moguće; osiguravanje osnovnih uvjeta za rad (prostortekući troškovi i dr. podrška u provođenju omladinskih aktivnosti i drugih aktivnosti (održavanje skupštine, administrativne procedure i sl.), promocija u javnosti; uključivanje predstavnika/ca omladinskih udruženja u organiziranje i provođenje manifestacija; stručno savjetovanje, druga finansijska i tehnička podrška i dr.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 69.*

Planirana podrška znači da se ne radi o pojedinačnoj aktivnosti koja nije utemeljena na problemima i potrebama mladih; podrška treba biti sastavnim dijelom strategije prema mladima ili programa djelovanja. Svrsishodna znači da podrška mora ispunjavati svrhu, a ne da bude sama sebi svrha; pod svjesnom podrškom podrazumijevamo pomoć koja nije slučajna ni usputna (npr. ako u sportskom klubu ima stotinu članova/ica i sasvim slučajno je tridesetero mladih u tom klubu, to ne znači da je podrška mladima svjesna jer nismo svjesno provodili aktivnosti da se mladi uključe u njega). Rad s mladima mora biti na dobrovoljnoj osnovi.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 53.*

Od posebnog značaja je osiguranje godišnjih grantova za projekte za mlade dodjeljujući ih putem javnog poziva s kriterijima, u skladu s evropskim principima u radu javnih uprava jer time osiguravamo osnovna sredstva za rad omladinskih udruženja i pomažemo u jačanju kapaciteta ovih udruženja kako bi bili u mogućnosti aplicirati na međunarodne fondove i njima višestruko vratiti lokalnoj zajednici.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 64.*

### 2. Objasnite važnost partnera iz različitih sektora u kreiranju strategije prema mladima?

U svakom sektoru koji djeluje u općini potrebno je pronaći partnere jer nema oblasti koja se na neki način ne dotiče mladih. Najočitiiji primjer imamo u procesu izrade strategije prema mladima jedne općine jer se u njoj nalazi 6 do 9 različitih oblasti koje zahtijevaju uključenost velikog broja službi, uvođenje budžetske linije za mlade zahtjeva angažiranost službe za financije, donošenje pravilnika predviđenih Zakonom o mladima FBiH uključuje pravnu službu što nam govori o složenosti kreiranja dobre politike prema mladima i svim

faktorima koji utiču na kreiranje pozitivnog okruženja za rad s mladima. U Zakonu o mladima FBiH čl. 4 možemo pronaći definiciju: „program djelovanja za mlade“ je program koji kreiraju institucije vlasti u saradnji sa omladinskim sektorom na osnovu stručnog istraživanja i strategije prema mladima te sadrži jasno definirane potrebe, način rješavanja problema, ciljeve, željene rezultate, aktivnosti, vrijeme provođenja, budžet i odgovorne subjekte, radi poboljšavanja položaja mladih u određenoj oblasti,“ koja obavezuje sve institucije vlasti na djelovanje u polju rada s mladima.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 105.*

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 123.*

### **3. Šta ako vi kao službenik uvidite da Komisija (ili drugo nadležno tijelo) netransparentno dodjeljuje grantovska sredstva namijenjena mladima?**

Pošto je to novac koji izvršna vlast dodjeljuje u tom trenutku najbolje jepokrenuti zvanično pitanje ko je nadležan za dodjelu tih sredstava i vratiti nadležnosti u općinsku službu koja bi onda na transparentan i savjestan način rasporedila sredstva.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 66.*

### **4. Općina vodi spisak omladinskih udruženja, koje su obaveze svakog udruženja koje se želi naći na spisku i ostvariti pogodnosti predviđene Zakonom o mladima FBiH?**

Omladinsko udruženje upisano u spisak omladinskih udruženja općine XX dužno je uputiti poziv općinskom službeniku za mlade za prisustvo izvještajnim i izbornim skupštinama udruženja kao i Službi dostaviti zapisnik sa svake izborne skupštine sa spiskom članova organa upravljanja i članova omladinskog udruženja sa datumima rođenja istih. Omladinsko udruženje upisano u spisak omladinskih udruženja dužno je Službi do 28. februara dostaviti godišnji izvještaj o radu za prošlu kalendarsku godinu. Omladinsko udruženje nakon dobivanja budžetskih sredstava općine XX iz granta za omladinske projekte dužna su podnijeti pisani izvještaj Službi o namjenskom trošenju budžetskih sredstava i to najkasnije u roku od 30 dana od dana utroška ovih sredstava.

*Vodič kroz pravilnik o vođenju spiska omladinskih udruženja, str. 5.*

### **5. U kojem slučaju brišemo udruženje s spiska omladinskih udruženja općine?**

Iz spiska se briše omladinsko udruženje ako se izbriše iz registra nadležnog ministarstva pravde, podnese zahtjev za brisanje iz spiska omladinskog udruženja općine, ne dostavi dokumentaciju predviđenu Pravilnikom o vođenju spiska omladinskih udruženja, te ako udruženje prestane biti omladinsko udruženje u skladu sa Zakonom.

---

*Vodič kroz pravilnik o vođenju spiska omladinskih udruženja, str. 7.*

## **6. Gdje se čuva spisak omladinskih udruženja?**

Spisak omladinskih udruženja čuva općinska služba nadležna za pitanja mladih. Ovlaštena službena osoba zadužena za vođenje spiska dužna je čuvati spisak na način da ga zaštiti od zloupotrebe, oštećenja i uništenja.

*Vodič kroz pravilnik o vođenju spiska omladinskih udruženja, str. 7.*

## **7. Na koji način ćete ostvariti partnerstvo s Vijećem mladih općine?**

Vijeće mladih je legitiman predstavnik mladih. Zakon ga prepoznaje kao ravnopravnog partnera vlasti te će službenik za pitanja mladih, od prisustva na osnivačkoj skupštini vijeća, uspostaviti komunikaciju i uključiti vijeće u sve procese od značaja za mlade u općini.

Vijeće mladih će biti direktno uključeno u proces izrade i provođenja strategija prema mladima sa ciljem doprinošenja usvajanju i provođenju politike prema mladima i programa djelovanja za mlade koji najviše odgovaraju potrebama i pitanjima mladih. Vijeću mladih općine bit će omogućeno da delegira svoje predstavnike u stručna radnatijela i komisije.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 90.*

## **8. Koje ćete kanale komuniciranja uspostaviti u radu s mladima koji nisu uključeni u neku omladinsku organizaciju?**

Upoznati se s radom omladinskih udruženja sa sjedištem u općini, ostvariti saradnju, uključiti ih u aktivnosti koje općina provodi i putem saradnje s vijećem mladih (omladinskim udruženjima) komunicirati s ciljnom skupinom, mladima. S partnerima u nevladinom sektoru organizovati druženja s mladima u centru za mlade kako bi se i mladi koji nisu uključeni u rad omladinskih organizacija upoznali da u općinskoj strukturi radi osoba koja je zadužena za pitanja mladih. Vršnjački edukatori/ce koji posjećuju škole i upoznaju svoje vršnjake/inje o raznim temama mogu biti dobar element komunikacijskog kanala za upoznavanje mladih s pozicijom službenika/ce za pitanja mladih. Pedagozi/kinje u školama također trebaju biti poveznica u uspostavljanju saradnje i odnosa između mladih i službenika/ca za mlade. U radu s mladima neophodno je pratiti trendove koje prate mladi, pa tako kao neizostavan kanal komuniciranja s mladima imamo internet kao netradicionalni medij putem kojeg mladi dolaze do informacija i kao mjesto susreta gdje mladi provode značajan dio svog vremena družeći se međusobno. Omladinske organizacije kao i službenici/e za mlade trebaju koristiti internet i društvene mreže koje koriste mlade kako bi im svoj rad i ponudu učinili privlačnim i animirali ih za aktivno uključivanje u društvenu zajednicu.

## **9. Kako ćete informirati ciljnu skupinu o aktivnostima općine na pitanjima mladih?**

Općinski službenici/e moraju se priviknuti na komuniciranje koje je blisko mladim ljudima. Poželjno je kreirati Facebook račun i stranicu preko koje će mladi biti obavještavani o svim aktivnostima. U vremenu kada mladi provode dosta vremena za računarom koristeći društvene mreže, prije svega Facebook, potrebno je da i općinska služba zadužena za rad s mladima ide u korak s tim. Nažalost općinske stranice ne bilježe veliku posjećenost, a obavijesti na oglasnim pločama općine odavno nisu zanimljive mladima pa je potrebno napraviti korak dalje u komuniciranju s mladima. Stranica [www.sluzbenici.mladi.org](http://www.sluzbenici.mladi.org) je primjer alata za komuniciranje s mladima koji može pomoći da se mladima približi uloga službenika/ce za pitanja mladih. Iskoristiti veliki broj lokalnih portala koji su čitani za objavljivanje vijesti o aktivnosti, upriličiti gostovanje na lokalnoj televiziji na kojem će se obratiti mlada osoba, poželjno bi bilo ako je bila korisnik neke slične aktivnosti i dr. Također, centri za mlade u lokalnim zajednicama trebaju biti adresa na kojoj se informiraju mladi. Aktivnosti općine u radu s mladima treba komunicirati s osobljem škola u lokalnoj zajednici koje te informacije mogu proslijediti svojim učesnicima/ama. Jedan od načina informiranja ciljne skupine o aktivnostima općine su svakako i lokalni mediji, kao što su lokalna radio stanica i mjesečni bilteni koje imaju većina općina. Službenik/ca za mlade svakako da treba doprinijeti većoj atraktivnosti ovih medija mladima kroz kreiranje kreativnih dijelova specijaliziranih za informiranje mladih, kao što su posebne emisije ili članci za mlade.

## **10. Kako postupamo u situaciji da nam se neformalna grupa obrati za finansiranje neke aktivnosti?**

Dosad neformalne grupe nisu uživale gotovo nikakvo pravo jer se smatra(lo) da, primjerice, neformalne grupe ne mogu biti finansirane iz javnog budžeta. Međutim, općine su to u svojim kriterijima za dodjelu sredstava za omladinske projekte izmijenile, tako što neformalna grupa može dobiti sredstva da provodi određeni projekt, ali da neko registrirano udruženje bude administrativna podrška tako što će prijenos i obračun sredstava ići preko tog udruženja. Što bi značilo da pri svakoj dodjeli sredstava neformalnu grupu ne tretiramo drugačije od udruženja, te da se mogu prijaviti na svaki javni poziv koji raspisuje općina. Neformalne grupe mladih su okupljeni mladi koji se nisu formalno registrirali u nadležnom ministarstvu, tj. ne vode sekao pravno lice, već kao grupa fizičkih lica. Primjeri neformalnih grupa su: muzički bendovi, plesna grupa, humanitarna grupa i sl. Slična je situacija i s pojedincima (npr. umjetnici/e).

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 53.*

## **11. Kako ćete postupiti u situaciji da u procesu izrade strategije prema mladima ne možete računati na druge službe u općini, Vaše kolege kasne s dostavljanjem informacija, statističkih podataka, mjera i sl.?**

Jasno je da osoba koja obnaša funkciju službenika/ce za pitanja mladih ima najviše obaveza tokom izrade svih dokumenata važnih za mlade, ali kako Zakon o mladima FBiH u više navrata spominje briga o mladima nije obaveza jednog uposlenog općine, već cijele institucije, tako bi i rad službenika/ce za pitanja mladih zahtijevao uključivanje drugih službi u izradu strategije od samog početka kako bi i druge službe osjećale da je to dokument kojem svi trebamo podjednako doprinijeti. Nerijetko će se desiti da usljed pretrpanosti administracije kolege iz drugih službi zanemare svoje obaveze u procesu izrade strategije prema mladima, ali u tom slučaju sazivamo česte sastanke radnih grupa kako bi mogli podsjetiti članove na kašnjenja, te uticati na njih da se pripreme za sastanke. U svakoj radnoj grupi imati predstavnika vijeća mladih preko kojeg bi indirektno vršili pritisak na općinske službenike da budu ažurniji u prikupljanju i distribuiranju podataka. Ukoliko i pored svih napora za ostvarivanje što bolje komunikacije i rada svih službenika na izradi strategije prema mladima ne dođe do napretka, o svemu bi trebali obavijestiti pretpostavljene osobe službenika koji izbjegavaju svoje obaveze.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 52.*

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 79.*

## **12. Pri zahtjevu za finansiranjem dva omladinska udruženja, kojem će te dati prednost i po kojim kriterijima?**

Odluka nadležne službe voditi će se po kriterijima koji su uspostavljeni u općini. Svaka općina u FBiH ima vlastiti način reguliranja ovog pitanja, pa bi se u skladu s kriterijima općine u kojoj radi službenik/ca za pitanja mladih trebao i voditi. Ukoliko općina nema kriterije na osnovu kojih vrši finansiranje omladinskih udruženja, potrebno je uputiti prijedlog za njihovo donošenje.

## **13. Kako ćete postupiti ako tokom javne rasprave o usvajanju strategije prema mladima imate negodovanje i neslaganje predstavnika mladih vezano za dokument?**

Od samog početka procesa potrebno je uspostaviti saradnju s vijećem mladih općine, koje je predstavničko tijelo mladih. Oni će upoznati mlade sa svim aktivnostima koje se provode i s razlozima određenih rješenja u strategiji. Prije svega, prisutnima će se prezentirati da su predstavnici mladih bili uključeni u cijeli proces izrade strategije. Da su svi podaci relevantni jer je provedeno istraživanje na reprezentativnom uzorku na području cijele općine, da je dokument pisan od strane stručnjaka iz različitih oblasti kao i pomenutih predstavnika vijeća mladih. Tačnije ovakvim postupkom tokom pisanja i usvajanja strategije prema mladima preveniramo neslaganje mladih s rješenjem u dokumentu jer od samog početka oni ih velikim djelom i kreiraju.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 67.*

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 91.*

---

**14. Želite poboljšati saradnju s komisijom za pitanja mladih pri općinskom vijeću, ostvariti partnerstvo između predstavničke i izvršne vlasti. Na koji način će te to ostvariti?**

Uključivanjem predstavnika/ca komisije u sve aktivnosti na polju mladih, povezujući ih direktno s mladima ljudima. Hrabreći predstavnike/ce omladinskih udruženja da pozivaju predstavnike/ce komisije na sve događaje. Dobra praksa je kada članovi komisije posjećuju omladinska udruženja, prisustvuju događajima koja organizuju udruženja, službenik/ca za pitanja treba posredovati u ovakvim situacijama jer ostvarivanjem bolje saradnje s omladinskim udruženjima, službenik/ca za pitanja mladih gradi bolji odnos s samim članovima/icama komisije. Održavati međusobne sastanke s predstavnicima/ama komisije radi kreiranja plana rada, te pozivati predstavnika/cu komisije na sastanke s mladima koji se obrate općini s nekim problemom. Redovno komisiji slati izvještaje o napretku izrade strategije, nakon usvajanja izvještaje o samom provođenju strategije, o radu centra za mlade i sl.

**15. Koje aktivnosti bi trebao imati centar za mlade, koje su uvijek na raspolaganju mladim ljudima?**

Centar redovno treba provoditi ispitivanja svoje ciljne grupe kako bi ponudu u što je moguće većoj mjeri prilagodio potrebama zajednice i želji korisnika/ca. Centar može imati i opremu razonodno zabavnog sadržaja, programe ciljno usmjerene ka jačanju aktivizma mladih, volonterskog duha, timskog rada i liderstva, traženja poslu, pokretanju vlastitog biznisa i dr. U ponudi se trebaju naći standardni kursevi poput stranih jezika i računara kao i kreativne obuke, primjerice: pravljenje nakita, rezbarenje u drvetu, komunikacijske vještine, kurs fotografije i sl. Centar može postati i savjetovalištem za određene oblasti. U Centrusu može nalaziti i računarska sala, te postojanje Wi-Fi internetske zone. Neformalnim grupama i drugim zainteresiranima nudilo bi se korištenje seminarskih kapaciteta, ako postoje.

**16. Muzički bend želi imati probe u centru, dok druge omladinske organizacije koje koriste centar ne odobravaju to zbog buke koju te probe proizvode i ometanja svakodnevnih aktivnosti u centru? Kako ćete postupiti kada Vam stigne dopis s tom molbom?**

Za kreiranje pozitivnog okruženja za mlade važno je da omladinska udruženja imaju međusobnu dobru komunikaciju koja bi pomogla pri rješavanju ovakvih problema. Prvi korak bi bio organizovanje zajedničkog sastanka na kojem bi službenik za mlade pokušao naći rješenje koje odgovara svim stranama, te napravio ih partnerima u tom procesu. Pokušati naći termine u kojima je centar prazan ili pokušati naći općinsku salu, sportsku dvoranu ili slično gdje bi mogli obavljati probe.

## **17. Postoji li zakonska mogućnost da neke obaveze općine u vezi s pitanjima mladih povjerite omladinskom udruženju koje djeluje na području općine?**

Ukoliko nivoi vlasti nemaju stručnih i tehničkih kapaciteta za obavljanje određenih zadataka predviđenih Zakonom, nosiocima potpore mladima iz nevladinog sektora može se povjeriti njihovo izvršenje. Misli se da nivoi vlasti nemaju uvijek dovoljno stručnih i tehničkih kapaciteta da provode sve mjere podrške mladima. Tu se misli na nedostatak (stručnog) osoblja, prostorija, opreme i sl. U tom slučaju vlasti mogu ovlastiti nevladine nosioce podrške mladima da u ime vlasti provode aktivnosti za koje vlast nema dovoljno kapaciteta. Ovdje nevladin sektor treba tražiti svoje mjesto u profesionalnom provođenju aktivnosti i projekata za koje vlast nema kapaciteta. To je šansa koju nosioci podrške mladima imaju da se profiliraju kao institucije koje mogu i žele biti partnerom vlastima u ispunjavanju zadataka koji vode ka poboljšanju položaja mladih. Ukoliko, naprimjer, općinska vlast nema mogućnost da sama organizira neku obuku za mlade, a ta je obuka planirana strategijom prema mladima, dat će sredstva centru za mlade da provede obuku u ime općine. U tom slučaju centar za mlade mora poštovati dogovorene standarde, a nadležna služba dužna je pratiti uspješnost provođenja aktivnosti. Koji nosilac podrške mladima će provesti koju aktivnost, treba definirati tokom izrade strategije prema mladima ili programa djelovanja za mlade, u skladu s raspoloživim kapacitetima u nevladinom sektoru. Ukoliko u općini, naprimjer, nema odgovarajućeg nosioca podrške mladima, moguće je angažirati i instituciju iz nekog drugog mjesta.

Organ vlasti i provodilac aktivnosti trebaju unaprijed urediti međusobne obaveze.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 61.*

## **18. Kako ćete postupiti uočite li negativan utjecaj na mlade bilo koje institucije, ustanove ili međunarodne organizacije?**

Kontaktirati tu instituciju i kroz partnerski odnos pokušati usmjeriti djelovanje u pravom smjeru ukoliko se radi o manjem propustu. Ako se uoči negativan utjecaj na mlade bilo koje institucije, udruženja ili organizacije, uključujući i međunarodne organizacije, a koje su u suprotnosti s Ustavom i zakonom potrebno je reagovati. Općinski, gradski i kantonalni organi vlasti moraju pratiti ima li neka aktivnost koju provode nosioci podrške mladima štetan utjecaj na mlade ljude, te krše li bilo koji zakon. Ukoliko organi vlasti ustanove da je to slučaj, dužni su preduzeti zakonske mjere da se zaustavi negativan utjecaj na mlade ljude.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 64.*

## **19. Vodite spisak omladinskih udruženja s sjedištem u jednoj općini, ali sumnjate u istinitost podataka jedne organizacije. Na koji način će te provjeriti dostavljenu dokumentaciju?**

Omladinsko udruženje trebalo bi nakon svake izborne skupštine podnijeti novi zahtjev za upisivanje na spisak omladinskih udruženja na općinskom nivou, s tim da sa svake skupštine treba dostaviti zapisnik i spisak prisutnih članova skupštine s datumom rođenja

nadležnoj općinskoj službi koja vodi spisak. S obzirom da je skupština javna, predstavnik/ca nadležne službe (službenik/ca za mlade) može (i treba) prisustvovati izvještajnim, a posebno izbornim skupštinama omladinskog udruženja. Udruženje je također dužno dostaviti rješenje o registraciji kako bi se utvrdilo u kojoj općini udruženje ima sjedište, te uvjerenje o poreskoj registraciji iz porezne uprave u slučaju da udruženje nema sjedište u toj općini, ali ima svoj ured. Ovim uvjerenjem se dokazuje da je ured formalno registriran na području te općine.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 69.*

## **20. Ima li službenik/ca za mlade zakonsku obavezu savjetovati vijeća mladih o njihovim pravima koja proizilaze iz Zakona o mladima?**

Općinski, gradski i kantonalni organi vlasti, a posebno službenici/e za mlade imaju zakonsku osnovu da savjetuju mlade i njihove predstavnike/ce. Pod predstavnicima/ama se podrazumijevaju predstavnici/e omladinskih udruženja, vijeća mladih i neformalne grupe mladih. Organi vlasti dužni su omogućiti mladima da ostvare svoja prava iz ovog zakona, ali i drugih zakona koji se tiču mladih ljudi. Također trebaju omogućiti mladima da izvršavaju svoje obaveze. (Zakon o mladima FBiH, čl. 13, stav 5.)

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 64.*

## **21. Imamo mogućnost kreiranja posebne budžetske stavke za mlade. Koja izdvajanja biste tražili da se nađu u toj stavci?**

Svaku stavku koju spominje Zakon o mladima FBiH trebao bi prepoznati i budžet, i to:

- plata službenika/ce za pitanja mladih,
- osiguranje finansiranja troškova aktivnosti koje se provode u prostoru za mlade, kao i osiguranje plaćanja troškova njegovog održavanja;
- osiguranje godišnjih grantova za projekte za mlade dodjeljujući ih putem javnog poziva s kriterijima, u skladu s evropskim principima u radu javnih uprava;
- pružanje finansijske podrške radu općinskog vijeća mladih;
- izdvajanje sredstava za stipendiranje nadarenih kao i socijalno ugroženih učenika i studenata,
- izdvajanja za zapošljavanje i samozapošljavanje mladih, za projekte namijenjene mladima.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 65.*



## **22. Koji bi se kriteriji trebali naći u javnom pozivu za dodjeljivanje sredstava za projekte namijenjene mladima?**

- Da se projekt odnosi na sve kategorije mladih općine i da će se provesti na njenom području ili da je namijenjen za mlade iz općine;
- da je ispoštovana procedura za pisanje i dostavljanje projekta;
- da je jasno definirana ciljna grupa i da obuhvaća veći broj korisnika/ca usluga s jednakom kvalitetom isporuke;
- da su očekivani rezultati mjerljivi, realni i ostvarivi;
- da angažira ili ima kao ciljnu grupu marginalizirane grupe (npr., osobe s onesposobljenjem, Rome, nacionalne i seksualne manjine, socijalno ugrožene grupe itd.)
- da kao fokus ima ljudska prava, demokraciju, rodnu ravnopravnost, rad s mladima i politiku prema mladima, građanski aktivizam, ekologiju, zdrav način življenja, borbu protiv ovisnosti, seksualno reproduktivno zdravlje i slično;
- da mladi provode sve aktivnosti ili dio njih;
- da je budžet realan i u skladu s aktivnostima.

*Model odluke o kriterijima za dodjelu sredstava projektima za mlade, str. 4.*

## **23. Opišite razliku između spiska omladinskih udruženja i spiska nosilaca podrške mladima.**

Spisak omladinskih udruženja vode samo općinski organi vlasti. Općinska služba koja je nadležna za mlade dužna je voditi spisak omladinskih udruženja koja imaju sjedište ili formalno registriran ured na području te općine, i to u skladu s kriterijima.

Spisak nosilaca podrške znači voditi spisak svih udruženja, institucija, ustanova, međunarodnih i drugih organizacija koje rade sa mladima ili pružaju podršku omladinskim aktivnostima; Općinski, gradski i kantonalni organi vlasti dužni su voditi evidenciju (spisak) svih udruženja, institucija, ustanova, međunarodnih i drugih organizacija koje pružaju podršku mladima ili provode omladinske aktivnosti. Namjena spiska nije samo da organi vlasti imaju uvida ko i šta radi u oblasti mladih nego i da sagledaju mogućnosti saradnje na sličnim projektima i aktivnostima.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 69.*

## **24. Udruženje koje se nije upisalo na spisak, koje zakonske olakšice gubi radi ovakvog postupanja?**

Prednosti koje bi izgubila udruženja koja nisu prijavljena na spisak su: mogućnost apliciranja za sredstva, odn. grantove za projekte za mlade na bilo kojem nivou vlasti u FBiH, biti članom vijeća mladih i na taj način sudjelovati u planiranju, izradi i provođenju strategije prema mladima, programadjelovanja za mlade i dr., te da kroz vijeće mladih bude zastupljeno u komisiji za pitanja mladih, kao i u drugim radnim tijelima organa vlasti, kao i sve ostale prednosti koje predviđa Zakon za omladinska udruženja.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 69.*

## 25. Koje bi aktivnosti Savjet za mlade Federacije trebao obavljati?

Glavni zadatak Savjeta za mlade Federacije jeste koordinacija i usaglašavanje politike prema mladima Federacije. Savjet za mlade Federacije treba koordinirati i usaglašavati brigu vlasti o mladima, odn. institucionalne mehanizme brige o mladima.

- osiguranje prikladnog prostora za mlade, rad s mladima i omladinske aktivnosti, kao i osiguranje plaćanja troškova njegovog održavanja;
- osiguranje budžetske stavke koja se tiče pitanja mladih, kao dijela ukupnog budžeta općine, grada ili kantona;
- određivanje nadležne općinske, odnosno gradske službe za pitanja mladih;
- osiguranje godišnjih grantova za projekte za mlade dodijeljujući ih putem javnog poziva s kriterijima, u skladu s evropskim principima u radu javnih uprava;
- profesionalni razvoj i usavršavanje službenika/ce za mlade te jačanje kapaciteta svih onih koji se bave radom sa mladima i omladinskim aktivnostima;
- osnivanje komisije za mlade pri općinskom vijeću kao stalnog radnog tijela, odnosno pri skupštini kantona koja će se u okviru svoje nadležnosti baviti pitanjima mladih, a u čijem radu će učestvovati predstavnici/ce općinskog, odnosno kantonalnog vijeća mladih;
- uspostavljanje stručnog radnog tijela za izradu, ažuriranje i praćenje provođenja lokalnih i kantonalnih strategija prema mladima u čijem će radu učestvovati predstavnici/e vijeća mladih ili omladinskih udruženja;
- istraživanje ili podršku istraživanju u cilju donošenja strategije prema mladima;
- pružanje podrške radu općinskog, odnosno kantonalnog vijeća mladih.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 73-74.*

## 26. Na osnovu kojih kriterija bi birali anketare za vršenje istraživanja problema i potreba mladih na području općine?

Tu je mogućnost angažiranja stipendista Općine, aktivista u Vijeću mladih ili volontera organizacije koja vrši istraživanje.

## 27. Koje oblasti rada s mladima trebaju biti zastupljene u dokumentu strategije prema mladima?

- formalno, neformalno i cjeloživotno obrazovanje;
- zapošljavanje, mjere protiv nezaposlenosti te omladinsko poduzetništvo;
- socijalna, zdravstvena i preventivna zaštita mladih te reproduktivno zdravlje mladih;
- stambeno zbrinjavanje mladih;
- rad sa mladima, jačanje i razvoj sposobnosti mladih i slobodno vrijeme mladih;
- aktivno učešće mladih u javnom životu, izgradnja civilnog društva i volonterstvo;
- mobilnost i saradnju među mladima;

- informiranje i savjetovanje mladih;
- stručni rad i usavršavanje u vezi sa radom s mladima;
- usavršavanje za rad u omladinskim udruženjima i prostorima za mlade;
- omladinski turizam, oporavak mladih i boravak u prirodi;
- aktivnosti mladih po pitanju kulture, sporta, estetike, etike, ekologije, duhovnosti, humanističkih vrijednosti, lične i društvene odgovornosti;
- rad sa mladima sa posebnim potrebama;
- i druga pitanja od interesa za mlade i poboljšanje njihovih uvjeta života.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 79.*

**28. Na koji način će te nadgledati i pratiti uspješnost provođenja strategije prema mladima? Šta se može dogoditi ukoliko ne vršimo monitoring?**

Većinu aktivnosti službenik za pitanja mladih treba barem jedanput posjetiti, posebno ako su neke veće aktivnosti ili dugoročno važne. Svaka organizacija i institucija dužna je dostavljati narativni i finansijski izvještaj o provedenim aktivnostima koji treba biti olakšica u samom praćenju. Službenik za mlade treba sistematizirati i analizirati prikupljene dokumente, što bi predstavljalo sistem monitoringa. Ukoliko nemamo razvijen metoda praćenja provođenja aktivnosti iz strategije, može doći do neprovođenja ili neadekvatnog provođenja aktivnosti.

**29. Nakon dolaska na mjesto službenika/ce za pitanja mladih u kojem pravcu treba ići Vaše stjecanje novih znanja i vještina u polju rada s mladima?**

Kako bi službenik/ca za mlade mogao steći znanja u polju rada s mladima, neophodan mu je profesionalni razvoj i usavršavanje. Pod tim se podrazumijevaju obuke i doobučavanja, stručna literatura, studijske posjete drugim mjestima u zemlji i inostranstvu, u skladu s potrebama i mogućnostima.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 66.*

Proći obuku predviđenu Zakonom o mladima FBiH i dobiti certifikat o znanju o politici prema mladima i radu s mladima.

*Vodič kroz Zakon o mladima FBiH, str. 61.*